

De opleiding tot leraar Nederlands in het MBO

1 januari 1993

Auteur: Kees Sluis

Volume: 24

Nummer: 5-6

Pagina's: 253-256

Documenten

- [moer_jrg24_055.pdf](#)

sonderwijs ook het leerli ngwezen de volwas meees sluis s eneneducatie het cursorisch beroepsonder wijs en orientatie en schakelopleidingen moeten daarin hun plaats krijgen in sommige regio s zijn ze daarmee al een flink eind op de opleiding tot leraar weg maar in andere lukt het nog niet zo erg de minister wil er in ieder geval naar toe je nederlands in het as o zou als uitgeverij te maken kunnen krijgen met een andere vraag het is voorstelbaar dat uitgeverijen gaan werken op basis van u vraagt wij draaien de school bestelt modulen waarmee de uitgeverij op maat gesneden langere tijd lieten de lerarenopleidingen zich weinig methoden samenstelt denk maar eens aan het aan het mbo gelegen liggen dat is echte r veranderd dag en avondonderwijs in het avondonder sinds veel afgestudeerden hun weg naar het mbo wijs heeft men bijvoorbeeld niet a lle modulen vinden kees sluis lerarenopleider aan de hoge nodig die in methoden voor het reguli ere vol school holland in diemen bekijkt de huidige oplei tijdsonderwijs voo rh a nd en zijn dingen tot mb o leraar nederlands wat is de invlo ed van ee n uitgever op het onderwijs bestel in ditgeval het middelbaar beroepsonderw ijs het is voor iedereen een ingewikkelde situatie voor de scholen en voor de uitgeverijen je moet een nieuwe methode voor een nieuwe onderwijssituatie zien als een goed doordacht voorstel dat is de meerwaarde die je als uitge verij te bieden hebt zo n voorstel werkt alleen als het redelijk aansluit bij de praktijk als uitgever kies je voor een bepaalde oplossing welke modulen komen er in een boek en hoe verdeel je de stof over de verschillende delen hoe gebruik je de didactiek je biedt een be paald scala aan mogelijkheden de scholen vertalen de keuzes van de uitgever naar de on derwijspraktijk zij maken keuzes selecteren leggen accenten afhankelijk van de specifieke schoolsituatie de invloed van de uitgevers lijkt op het eerste gezicht dus vrij groot dat veran dert wel zodra de situatie is uitgekrista lliseerd uit de praktijk komen dan wensen en suggest ies die de uitgever vervolgens weer verwerkt de opleiding tot leraar nederlands in het mbo in een herziene editie of in een vo lledig nieu we methode boeken maak je uiteindelijk sa men met de klant dat is de cyclus en zo hoort een blik in de historie een afstandelij ke het ook relatie lerarenopleidin-

gen behoren in ons land tot het hoger beroepsonderwijs het zou erg voor de hand liggen dat dit hbo zich nadrukkelijk bezighoudt met en zich richt op zijn voorpost het mbo dit is echter nauwelijks het geval 1993 56 moer 253 als eerste factor is hie rop van invloed dat een een les vakdidactiek of onderwijskunde het minderheid van de studenten die zich voor de eerste leereffect van dergelijke bezoeken is lerarenopleiding nederlands en ook voor de meestal de verbazing over de grote hoeveel vreemde talen en maatschappijvakken meldt heid soorten opleidingen richtingen en ni van het torso afkomstig is voor het schatten veaus het tweede leereffect is afhankelijk van van de begin situatie van de aankomende stu het ontwikkelstadium van de bezochte school denten is er vanuit het hbo geen noodzaak om grote of juist kleine verschil en in de wijze zich te richten op de opleidingstermen van het waarop het onderwijs in de vakken wordt ge mbo e en tweede factor is het feit dat er orga geven kleine verschill en wanneer het vak nisatorisch weinig samenwerkingsverbanden nederlands voor een belangrijk deel bestaat tussen mbo en instellingen zijn ieder uit lees en schrijf oefeningen zoals in het alge heeft haar eigen sores meen voortgezet onderwijs grote verschill en als het gaat om plaatsen waar nederlands bij de start van de nieuwe lerarenopleiding en gemoduleerd gen-dividualiseerd en beroepsge nlo s lag de eerste prioriteit niet bij op richt wordt gegeven zulke constatering en leiden voor het mbo dat mbo was in de jaren zijn vaak aanleiding om het uitvoerig te heb 70 nog nietig en qua inhoud en didactiek een ben over vragen als voortzetting van lbo of m avo in de be ro eps voorbereidende cursussen op de tv l o s ging in hoeverre kan en moet het onderwijs in het vak er over de brugklasser de lbo of ntso scholen algemeen vormend of beroeps m nvo leerling en zelfs over de middenschool gericht zijn leerling deze afstand tot het mbo klopte niet hoe individueel of juist groepsgewijs zou met de uitstroom van de afgestudeerden van den leerlingen gezien hun verschill en in het lerarenopl eidingen in de jaren 80 kwamen mbo moeten kunnen werken velen t erecht in h et mbo en kmbo wat zijn voor en nadelen van gemodu s schoolsoorten die e e n g eweldige groei kenden l aris eerd onderwijs in het r eguli e re voortgezet onderwijs waren door bezuinigingen en te ruggang van het aan tweede stap verdieping in de tal leerling e n nauwelijks banen meer te vin mogelijkh e den den halverwege de jaren 80 werd het dus de hoogs te tijd voor lerarenopleidingen om in het op de verkenning volgen een of meer verdie curric ulum aanda c ht aan het mb o te gaan be pende cursussen deze zijn meestal vakdidac steden in 1986 werd het voor de lerarenop tisch van aard hoewel de student soms ook leidingen verplicht ge steld om een mbo nog vaardigheden oefent op m so niveau een drentiatie ife aan te bi eden voor een van de twee mooi voorbeeld is de verdieping in de kunst bes-tudeerde vakken diende de student een van het corresponderen naast de bespreking dergelijke aant ekening op het getuigschrift te van hoe het schrijven van brieven mailings en behalen dergelijke aan te leren en te toetsen is oefent de student zelf nog dergelijke schrijfgenres de meeste curricula op de opleidingen lei-den soms krijgen deze vaardigheidstrainingen nu toekomstige leraren in drie stap-pen binnen weer een eigen plaats in het curriculum door in de wereld van het mbo een of meer cursussen bedrijfscommunicatie een andere uitwerking is die op het gebied eerste stap verkenning van de monde li nge vaardigheden op veel m ao sc-

holen staan vormen van monde li nge voor de li chting 1986 1 98 7 bouwde iedere communicatietechniek op het programma lerarenopleiding een algemene oriëntatie op produktpresentaties werkoverleg functione het mbo in het curriculum in dergelijke ringsgesprekken begeleidingsgesprekken en verkennings cursussen bestaan nog steeds de dergelijke afhankelijk van de opleiding studenten bezoeken meestal in groepjes aanbrengen van de lesgeefvaardigheid in deze een school voor middelbaar beroepsonderwijs gespreksgenres kan en moet samengaan met en brengen van hun bevindingen verslag uit in oefening in deze genres 1993 56 moer 254 derde stap bij het mbo over de vloer 2 wat voor boodschap heeft de leraar nederlands aan vaktaal de meeste lerarenopleidingen nederlands 3 wat voor positie krijgt de leraar nederlands in hebben als verplichting dat de student een van het mbo zijn stages in de hogere opleidingsjaren door brengt in een instelling voor mbo een dergelijke per vraag geef ik in het kort enkele overweelijke stage omvat gemiddeld 25 uur waarvan gingen de student minimaal 25 uur zelf lesgeeft daar naast verricht de student meestal een klein zelfstandig onderzoek in de meso onderzoek bijvoorbeeld naar zich verdiept in het correspondentie onder toekomstplannen van de leerlingen of de mate wijs treft een aantal verschillende schrijfdi waarin de school contact heeft met het acadieken aan zo zijn er boeken die theorie beroepsveld wat zich verder binnen de stage tisch uitleg over de genres geven aangevuld afspeelt hangt af van het eerder genoemde met een aantal schrijfadviezen andere boeken ontwikkelstadium van de school en ook van geven een groot aantal voorbeeldteksten die de de begeleidend docent soms wordt gewerkt leerling moet nadoen weer andere boeken volgens de nieuwste eindtermen en methoden geven zoenaamde cases waarbij de leerling al soms wordt nog vastgehouden aan een tradischrijvend zijn haar weg in correspondentie aanpak dergelijke stages worden afgetelend moet vinden tenslotte zijn er ook nog sloten met een eindgesprek waarbij de student boeken met alleen deel oefeningen vergelijk en de begeleidende docenten van zowel de bijvoorbeeld flexibel communiceren uitgeve m so school als de lerarenopleiding aanwezig rij nihoff met eigentijdse correspondentie uit zijn en de stage beoordelen geve rij educaboek welke keuze moet een in de opleidingen nederlands is nog geen leraar nu maken bedrijfsstage opgenomen wel zijn er opleidin naar mijn oordeel zou zo iemand te rade gen die hierover denken dan zouden de do moeten gaan bij de nieuwste uitkomsten van centen van de opleidingsinstituten eerst zelf onderzoek naar het schrijfproces als het waar zulke stages moeten lopen is dat een goede schrijver iemand is die de communicatiesituatie goed kan schatten en geen kritiekloze voorbereiding op het goed kan plannen zie o a artikel van iris mbo breetvelt in spiegel r99o nr 2 dan biedt dit houvast voor de te maken keuzes een goede nu het mbo geherstructureerd is zouden lera schrijfdidactiek zou dan moeten beginnen met opleidingen na bovenstaande kennismaking analyse van publiek doel en onderwerp van de kunnen volstaan met het doornemen in brede te schrijven tekst aangevuld met enige theorie zin van de eindtermen die per richting zijn over basisstructuren van bepaalde soorten tek opgesteld het onderwijs in het mbo krijgt sten pas daarna zou de schrijver iets hebben immers meer het karakter van hoe haal ik bin aan een voorbeeld dat past bij de geanalyseerde nen de kortst mogelijke tijd met deze

leerlin communicatieve situatie gen de per module gestelde eindtermen pure uitvoering dus en weinig gelegenheid tot ei vaktaal leg ik aan toekomstige studen gen standpuntoverdenking ten een tekst voor uit de bouw of horeca het lijkt mij echter van belang dat toekom wereld dan wensen zij zich hie rvan snel te stige leraren over hun vak blijven nadenken distantieren wat moet een leraar nederlands daarom besteden wij op de hogeschool hol hier nu mee binnen het vernieuwde beroeps land in de vakdidactische cursussen ook gerichte mbo is vaktaal ook een zorg van de aandacht aan vraagpunten die er voor leraar leraar nederlands binnen het kader van nederlands in het mbo liggen ik noem er leesvaardigheidsstrategieen moet de leraar ne drie derlands in staat zijn de leerlingen greep te la ten krijgen op teksten met onbekende woor hoe kan ik verantwoord correspondenrie on den met complexe zinnen en alinea s en op derwijsgeven ongestructureerde teksten daarbij is het na 1993 56 mo er 255 tuurlijk aan te bevelen om een relatie met de amos van gelderen betreffende vakleerkracht aan te gaan om over lappingen in uitleg te voorkomen en de vak ron oostdam theorie eventueel op een aantal punten te her schrijven dat dit laatste tot fraaie resultaten kan leiden is bijvoorbeeld gebleken in het be roepsbegeleidend onderwijs binnen de am onderzoek naar het sterdamse streekschool elandstraat nu onder deel van het randstedelijk opleidingscentrum talenonderwijs in het amsterdam is het in het kader van de beroepsgerichte volwasseneneducatie al enkele vernieuwde ivts o jaren gewoonte dat de cursisten elke week een les in vaktaal krijgen daarmee krijgen ze meer greep op het vaktheoretische handboek dat al jaren binnen hun opleiding gebruikt wordt de lessen worden verzorgd door leraren die per 1 oktober 1993 is bij het sco kohnstamm in verder binnen de school communicatieve stituut van de universiteit van amsterdam vaardigheden geven sco stichting centrum voor onderwijsonder zoek een onderzoek gestart naar de vormgeving en de positie van de leraar neder kwaliteit van onderwijs nederlands en het vreemde lands nederlands is nu in de verschillende talenonderwijs in het vernieuwde voltijd mbo de opleidingen echt een steunvak geworden vereniging voor onderwijs in het nederlands daarom hoeft het vak en de docent nog niet te vort de vereniging van leraren in levende talen worden ondergesneewd juist in vormen van sectie nederlands vllt ned en de taakgroep samenwerking met collega s in de vernieu nationaal actieprogramma moderne vreemde talen wing van de didactische aanpak liggen kansen nap vroegen dit onderzoek aan amos van gelde om het vernieuwde nederlands van on ren en ron oostdam voeren dit onderzoek uit zij schatbaar belang te maken wel eist dit van de beschrijven hier de achtergrond de vraagstelling en leraar nederlands een grote mate van flexibi de opzet van het onderzoek liteit en inventiviteit maar daarvoor is een toekomstig leraar nederlands toch nog nooit teruggedeinsd l i j onderzoek naar het talenonderwijs 1993 56 moer 256